

A Régiók Bizottsága véleménye – Zöld könyv – a közös halászati politika reformja és fenntartható jövő kialakítása az akvakultúra számára

(2010/C 141/08)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- egyetért azzal, hogy strukturálni kell a KHP döntéshozatali folyamatát, és néhány halászati tevékenység szabályozását és/vagy adminisztrációját a tagállamok és a régiók, továbbá az ágazat illetékességébe kell utalni, a közösségi szabályozás keretein belül;
- azt ajánlja, hogy részletesebben, a kellő elővigyázatossággal foglalkozzanak az átruházható halászati jogok bevezetésével, úgy látja ugyanakkor, hogy a kiosztott egyedi kvóták megfontolandó utat jelenthetnek, azonban az átruházható egyedi kvóták veszélyeztetik az ágazat egyensúlyát;
- egyetért azzal, hogy különálló rendszert hozzanak létre a kisipari halászatra és a tenger gyümölcseinek kifogására vonatkozóan, fenntartva e tevékenységek számára a közforrásokhoz való hozzáférést, és elősegítve, hogy a fenti flottával kapcsolatos konkrét döntéseket regionális szinten hozhassák meg; a kisipari part menti halászat fogalmát nem csupán a hajó hosszától kellene függővé tenni, hanem más paraméterektől is;
- azt ajánlja, hogy minden egyes halászati övezet esetében mérjék fel, hogy mely halászati gazdálkodási rendszer felel meg a legjobban a halászati övezetnek, a halászni kívánt fajoknak és a flotta típusának, és a fogás alapú kvótagazdálkodási rendszer további vizsgálatát sürgeti;
- azt ajánlja, hogy szabályozzák a közfinanszírozáshoz történő hozzájutást ahhoz hasonlóan, ahogyan ez a KAP esetében történt, a feltételeesség elvének bevezetésével;
- úgy véli, hogy az EU-nak elő kell segítenie az akvakultúra-ágazat versenyképes fejlődését, beleértve egy 2010-re kidolgozandó úttervet is, amely régiónként meghatározza a korlátokat, támogatva a fenntartható haltenyésztést és az európai akvakultúra-technológiai és innovációs platformot (EATIP), és kiemeli a tengeri területrendezés, az állategészségügyi programok, a címkézési normák és az adminisztratív eljárások egyszerűsítésének a jelentőségét az ágazat szempontjából.

Előadó: Ramón Luis VALCÁRCEL SISO (ES/EPP, Murcia autonóm közösség elnöke)

Referenciaszöveg:

Zöld könyv – A közös halászati politika reformja

COM(2009)163 végleges

A Bizottság közleménye az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz – Fenntartható jövő kialakítása az akvakultúra számára

COM(2009) 162 végleges

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

BEVEZETÉS

1. úgy ítéli meg, hogy megvalósítható az Európai Bizottságnak az európai halászattal kapcsolatosan 2020-ra alkotott jövőképe, és teljes mértékben hozzá kíván járulni az azokról a reformokról szóló vitához, melyek ahhoz szükségesek, hogy az elképzelés megvalósulása a legkevesebb zavarral történjen a munkahelyeken és a legkisebb torzulást eredményezze a piacon. A közös halászati politika felülvizsgálata és reformja nemcsak a múlt hiányosságainak feltérképezésére jelent egyedülálló alkalmat, hanem a jövőre vonatkozó bizalom és biztosítékok kialakítására is. A halászati közösségek teljes körű bevonása révén megvalósul a halállomány jobb kezelése, a flották jobban igazodnak majd az erőforrásokhoz, a halászati műveletek szabályozottabbak lesznek és a gazdasági megtérülés biztosítékot fog nyújtani a hosszú távú biztonsághoz;

2. úgy látja, hogy sok európai régióban a halászat létfontosságú tevékenység, továbbá nyersanyagforrás a nagymértékben függő feldolgozóipar számára. A végrehajtott reformok és nagy múltja ellenére a közös halászati politikának (KHP) nem sikerült megoldania az ágazat növekvő problémáit, amelynek egy sor jelentős kihívással kell megküzdenie: tagadhatatlan, hogy létezik túlhalászás, a halászati kapacitások nem állnak összhangban a rendelkezésre álló erőforrásokkal és a szociális, környezeti és gazdasági fenntarthatóság célkitűzésével, szükség van a hajók energetikai átalakítására, számottevő halászati erőforrás helyzete bizonytalan, valamint nagymértékű a támogatás, ami törekeny gazdasági helyzethez vezetett az ágazatban. Ezenkívül a fejlődő országokkal kötött halászati partnerségi megállapodások sok esetben veszélyeztetik a fejlődő országok élelmiszerbiztonságát, hozzájárulnak a túlhalászáshoz és gátolják a helyi halászati iparágak fejlődését;

3. úgy véli, hogy az új KHP-nek átfogóbb megközelítéshez kellene vezetnie, a tengeri és környezeti politikákhoz illeszkedve, új eszközöket vezetve be a túlzottan nagy flottakapacitás mélyen gyökerező problémájának kezelésére, és alacsony költségű megoldásokat alkalmazva. Ezért olyan politikai keretet kell meghatározni, amely közép- és hosszú távú döntéshozatali rendszert tartalmaz, bizonyos vonatkozásokat decentralizál, és bizonyos konkrét célokat tűz ki. Ezenkívül javítani kell az

ágazat irányítását, a jogszabályok végrehajtását nagyobb mértékben biztosító mechanizmusokat kell kialakítani, valamint ösztönözni kell, hogy az ágazat jobban kötelezettséget és felelősséget vállaljon a KHP-intézkedések kifejlesztése és kezelése terén;

4. úgy gondolja, hogy az akvakultúrában megvan a lehetősége annak, hogy egészséges, biztonságos, fenntartható és jó minőségű termékeket nyújt szigorú környezeti normák szerint. Foglalkoztatás-stabilizáló tényezőnek számít számos olyan európai régióban, amely többé-kevésbé a halásztól függ. Az Európai Unió kezdeményezéseket dolgozott ki az ösztönzésére, strukturális típusú pénzügyi eszközök (HOPE, EHA) formájában, valamint a fenntartható fejlődését célzó stratégiák támogatásán és bevezetésén keresztül. Számottevő eredmény született, az Unió termelése azonban jóval kisebb mértékben nő, mint a világszintű átlag, és napjainkban többek között a következő kihívásokkal kell szembenéznie: az akvakultúra szerves beépítése a tengeri és környezeti politikákba, a környezetbarát módszerek alkalmazása felé történő elmozdulás a fenntartható halászati politika keretén belül, a versenyképesség fokozása, a part menti övezetek integrált kezelése, az ágazat irányításának javítása, továbbá az állategészség és -jólét garanciáinak megszilárdítása az egyéb állattenyésztési ágazatok terén elért eredményekhez hasonlóan, és mindezt szigorú fogyasztóvédelmi feltételek mellett;

5. véleménye szerint a világ népességének növekedése, az EU jövőbeli bővítései, a tengervizek és a szárazföldi vizek szennyeződése és ennek hatása a partvidéki ökoszisztémákra, valamint az éghajlatváltozás olyan szempontok, amelyekkel a KHP-nak középtávon foglalkoznia kell, mivel változást fognak jelenteni a halászati és akvakultúra-gazdálkodási tendenciákban;

ZÖLD KÖNYV – A KÖZÖS HALÁSZATI POLITIKA REFORMJA

Általános megjegyzések

6. kedvezően fogadja, hogy az Európai Bizottság ilyen korán közzétette a KHP reformjáról szóló zöld könyvet (COM(2009) 163 végleges), amellyel megindította a konzultációs folyamatot, üdvözlöi továbbá azt az önkritikát, amellyel a Bizottság a politika bizonyos aspektusainak kudarcára tekint, a 2012-ig érvényes jelenlegi KHP javítására tett javaslatait, valamint a 2013-ban hatályba lépő új politikát illető észrevételeit;

7. egyetért azzal, hogy elmaradt a flottakapacitásnak az erőforrásokhoz való igazítása, egyes szegmensekben nagyobb, másokban kisebb mértékben, és támogatja olyan, a közpénzek felhasználását optimalizáló mechanizmusok bevezetését, amelyek révén az európai halászati flották mérete hozzáigazítható a kitermelhető erőforrás-mennyiséghez, és jobban megfelelne egy fenntarthatóbb társadalmi-gazdasági megközelítésnek. Ezt alapfeltételnek tekinti ahhoz, hogy a KHP más vonatkozásokban is teljes mértékben kifejldhessen;

8. kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok létfontosságú szerepét, mint a KHP sikerének előfeltételét. Különösen javasolja a regionális tanácsadó testületek szerepének megerősítését;

9. megjegyzi, hogy a KHP-nak az EU integrált tengerpolitikájába (ITP) való eredményes beillesztéséhez fontos, hogy a helyi és regionális halászati hatóságok készek legyenek kötelezettségeket vállalni és hatékony hozzájárulást nyújtani a területen;

10. támogatja a tagállami parti őrségek jobb együttműködésének elősegítését, valamint az integráltabb ellenőrzési rendszer bevezetését célzó intézkedések kidolgozására irányuló döntést;

11. azt ajánlja, hogy részletesebben, a kellő elővigyázatossággal foglalkozzanak az átruházható halászati jogok bevezetésének előnyeivel és hátrányaival, a kollektív és egyéni halászati jogok terén egyaránt;

12. egyetért azzal, hogy a halászati lehetőségek korlátozásával járó gazdasági és társadalmi hatások kiküszöbölésére vagy enyhítésére a KHP-n belül hozott jövőbeli intézkedéseknek és az azon belül vállalt kötelezettségeknek mindig összhangban kell lenniük a hosszú távú ökológiai fenntarthatóság célkitűzésével;

13. sürgeti, hogy a jelenlegi védett halászati övezetek fennmaradjanak, sőt kiterjesztésre kerüljenek;

14. egyetért azzal, hogy strukturálni kell a KHP döntéshozatali folyamatát, egyes esetekben komitológiai eljárásról folyamodva, és néhány halászati tevékenység szabályozását és/vagy adminisztrációját a tagállamok és a régiók, továbbá az ágazat illetékességébe kell utalni, a közösségi szabályozás keretein belül. Ezért partszakaszonkénti, torkolatvidékenkénti és halászati társaságonkénti irányítást kér (ökoszisztéma-alapú megközelítés szerint);

15. támogatja az Európai Bizottság azon javaslatát, hogy az ágazat vállaljon nagyobb felelősséget a KHP végrehajtásában. A halállományokhoz kizárólag a feladatukat megfelelően ellátó halászoknak szabad hozzáférniük, ugyanakkor nem szabad elfelejteni, hogy azok köztulajdonú erőforrások, és ezért a velük való gazdálkodás költségei nagyrészt az adófizetőket terhelik;

16. támogatja a szabálykövetés kultúrájának kialakítását. Korlátozni kell a tagállamoknak a közösségi forrásokhoz való

hozzáférést, ha azok nem teljesítik ellenőrzési és védelmi feladataikat;

17. támogatja valós idejű adatgyűjtő rendszerek felállítását, amelyek révén naprakész technikai adatokkal rendelkezhetünk a halfogásokról;

18. kéri az Európai Bizottságot, hogy a KHP reformja vegye számításba a legkülső régiók sajátos igényeit, és legyen figyelemmel azok strukturális, valamint társadalmi-gazdasági feltételeire, továbbá álljon összhangban az e régiókra vonatkozó uniós stratégiával;

19. arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy vállaljon világszintű vezető szerepet a halászatra és a tengerparti övezetekre irányuló politikák éghajlatváltozáshoz való igazítását célzó rendszerek kidolgozásában;

A kezdeményezésre vonatkozó megjegyzések

Differenciált halászati rendszer a kisipari flották védelmére

20. egyetért az arra irányuló kezdeményezéssel, hogy különálló rendszert hozzanak létre a kisipari halászatra és a tenger gyümölcseinek kifogására vonatkozóan, amelyek számos európai terület kulturális identitásához kötődnek, és megannyi dolgozónak adnak munkát a mikrovállalkozásokban. Kedvezően fogadja az azt célzó javaslatot, hogy e tevékenységek számára tartsák fenn a közforrásokhoz való hozzáférést;

21. teljes mértékben támogatja az Európai Bizottság azon törekvését, hogy – az ökoszisztémát a középpontba helyezve – elősegítse, hogy a fenti flotta kezelésével kapcsolatos konkrét döntéseket regionális szinten hozhassák meg, mindig átfogó közösségi szabályok és elvek alapján;

22. úgy véli, hogy a közösségnek a helyi partnerségi struktúrába való bevonása kulcsfontosságú ahhoz, hogy az adott területben rejlő sajátos lehetőségek és veszélyek meghatározásában a helyi szint minél nagyobb mértékben részt vegyen, és hogy biztosítva legyen a megvalósításnak a helyi feltételekhez történő illesztése;

23. véleménye szerint mélyebben el kellene gondolkodni a kisipari part menti halászat fogalmán, és ezt nem a hajó hosszától kellene függővé tenni, hanem más paraméterektől is, mint például a tevékenység gazdasági és társadalmi kapcsolódása a településekhez, a kihajózás időtartama, a fogások típusa, illetve egy meghatározott halászati tervben való részvétel vagy annak hiánya stb.;

24. úgy véli, hogy a megfigyelőrendszerekkel kapcsolatos fenntartási költségek a partmenti kisipari halászat kisméretű járművei számára túl magasak, ezért az Európai Bizottságnak rendelkeznie kellene alternatív, költségkímélőbb készülékek használatáról;

25. kiemeli, hogy e nem ipari jellegű flottát közvetlenül érintik a globalizált piac által kiváltott torzulások. Ezzel kapcsolatban ismét fontolóra kellene venni annak lehetőségét, hogy támogassák új hajók építését a kiigazítási programok keretében, figyelembe véve a technológiai fejlődés révén megnövekedett halászati erőfeszítést, annak érdekében, hogy versenyképes flottával rendelkezessünk, amely összhangban van az egyes hajók halászati lehetőségeivel, és a halászterületek nehéz megközelíthetőségére tekintettel biztonságot nyújt a halászok számára; ezen túlmenően igen hasznos lenne, ha előírnák a flotta termékeinek különleges megjelölését, amelyből könnyen kiderül a fogyasztó számára a termék eredete;

26. azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy ösztönözze a tengeri dolgozók megfelelő képzését, vállalkozási, tengeri és környezeti ismeretekre, valamint helyes higiéniai gyakorlatra oktattva őket, aminek révén ez a munkaerő a halászatból élő területeken maradhat, és ami ugyanakkor lehetővé teszi, hogy tevékenységeiket kiterjesszék egyéb olyan, társadalmi és civil érdeklődésre számot tartó területekre, mint a tenger szennyeződése elleni küzdelem támogatása vagy a tengeri mentőszolgálat;

27. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy mozdítson elő egy, a kisüzemi part menti halászatra utalt szigetek és peremterületek infrastruktúrájának fejlesztését és javítását célzó integrált kezdeményezést;

Hogyan aknázhatók ki teljes mértékben a halászatban rejlő lehetőségek?

28. egyetért azzal, hogy a fenntartható fejlődéssel foglalkozó világszintű csúcstalálkozón a tagállamok 2015-ig megvalósítandó célként tűzték ki a legnagyobb fenntartható hozam elképzelését. E célkitűzésnek a KHP alapvető vezérelvének kell lennie. Ugyancsak kedvezően értékeli a halviszadobás megszüntetésére irányuló politikát. Javasolja a halgazdaságok számára hallisztet szállító ipari halászat ökoszisztémára gyakorolt hatásának kiértékelését;

29. javasolja, hogy ruházzák át a tagállamokra annak illetékességét, hogy jobban szabályozzák a halászati flottáknak a megőrzés szempontjából különös érdeklődésre számot tartó területekhez való hozzáférését, annak érdekében, hogy a védett területek állapota megfelelő szintre térjen vissza, vagy megfelelő szinten maradjon;

30. a halászok saját, ellenőrizhető dokumentációján nyugvó, fogás alapú kvótagazdálkodási rendszer további vizsgálatát sürgeti;

31. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság változást javasol a halászati gazdálkodási rendszerben, aminek alapját az jelentené, hogy korlátozzák a hajók által halászat céljából a vízen tölthető napok számát, vagy az egy halfajtára szakosodott halászati vállalkozások jelenlegi rendszerét alkalmazzák;

32. azt ajánlja, hogy minden egyes halászati övezet esetében mérjék fel, hogy mely rendelkezésre álló halászati gazdálkodási rendszer felel meg a legjobban a halászati övezetnek, a halászni kívánt fajoknak és a flotta típusának. Gazdálkodási ségységnek az

adott halászati övezet tekintendő, valamint az övezetben kitermelt fajok együttese, kivéve, ha vándorló fajokról van szó;

33. emlékeztet arra, hogy a problémák némelyikének megoldásához feltétlenül szükség van az egyéni halászokat és a (társirányítású) halászegyesületeket felelős tevékenység folytatására indító ösztönzők bevezetésére;

34. javasolja a kiváló halászati tevékenységről szóló, külső cég által auditált igazolás bevezetését, amely – a tengerpolitika terén már létezővel azonosan – biztosítja, hogy a halászati társaságok működése szigorúan az előírásoknak megfelelően történjen;

35. szükségesnek tartja homogén rendszer kidolgozását a halászati szabályok tiszteletben tartása és a halászati tevékenység ellenőrzése tekintetében, az ISO-szabványoknak (pl. az ISO 17020-nak) megfelelő modellek kialakításával;

36. ajánlja, hogy a sport- és szabadidős horgászatot tekintsek egyre jelentősebb vonatkozásnak a halgazdálkodás szempontjából. A halászati tevékenységnek a horgászturizmus irányában történő kiterjesztése lehetséges megoldást kell, hogy jelentsen azon halászok számára, akik a tevékenységnek megfelelő hajóvezetői képességgel rendelkeznek, valamint lehetőséget a foglalkoztatás fenntartására és a halászati erőfeszítések csökkentésére;

A part menti halászat viszonylagos stabilitása és az erőforrásokhoz való hozzáférés

37. megjegyzi, hogy a viszonylagos stabilitás alkalmazása sok esetben esetleg azt eredményezte, hogy a teljes kifogható mennyiségek (TAC) a tudományosan ajánlott értékek fölé emelkedtek, növekedett a visszadobások száma, és csökkent annak az esélye, hogy a halászati erőforrásokat ésszerűen használják fel;

38. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a viszonylagos stabilitás elve már nem jelent garanciát arra, hogy a halászati jogokat a lehető leghatékonyabban kihasználják. Eltérés tapasztalható a tagállamoknak odaitélt kvóták, valamint a tagállami flották szükségletei és a kvóta tényleges felhasználása között. Ezért azt ajánlja, hogy vizsgálják felül a viszonylagos stabilitás elvét, és módosítsák a nemzeti flották által igényelt kvótákat a rendelkezésre álló halászati jogok alapján;

39. úgy látja, hogy az átruházható halászati jogok tekintetében a kiosztott egyedi kvóták megfontolandó utat jelenthetnek, azonban az átruházható egyedi kvóták veszélyeztetik az ágazat egyensúlyát. Fő hatásuk a halászati kapacitásnak néhány nagy társaság kezében való összpontosítása, és felgyorsítják a kisipari halásztársaságok eltűnését. Ezenkívül teljesen ellentmondásos lenne a kisipari halászfloktákat irányító, differenciált rendszerben gondolkodni, és ugyanakkor a halászati jogokat kizárólag a piaci szabályoknak vetni alá;

40. támogatja azt a kezdeményezést, amely szerint fenn kellene tartani a halászati lehetőségek 12 tengeri mérföldre történő korlátozásait;

Kereskedelem és piacok

41. osztja azt a nézetet, mely szerint biztosítani kell, hogy minden, az uniós piacra kerülő halászati termék, az importot is beleértve, fenntartható halgazdálkodásból származzon, annak érdekében, hogy az uniós piacon így mindenütt azonos feltételek érvényesüljenek; javasolja, hogy a halászati engedély kiadása előtt kerüljön sor a környezeti hatások előzetes felmérésére;

42. azt ajánlja, hogy támogassanak olyan kezdeményezéseket, amelyek garantálják a halászati termékek eredetét, ösztönözve a friss termékek nyomon követhetőségét és eredetét igazoló csomagolás alkalmazását;

43. úgy véli, hogy ösztönözni kellene a kiváló halászati tevékenység igazolásának bevezetését a kitermelés és a forgalmazás szintjén egyaránt, az erőforrás szigorú tiszteletben tartásának garanciájaként a fogyasztó számára;

44. egyetért azzal, hogy szükség van a termelői szervezetek halászati gazdálkodásba való beleszólási jogának növelésére;

45. kéri, hogy ösztönözzék a továbbképzést és a képzési szükségletek meghatározását a termelői szervezeteknél a halászati piacok fejlesztésének kulcselemeiként;

A közös halászati politika beillesztése a tengerpolitika tágabb kontextusába

46. osztja az Európai Bizottság nézetét arról, hogy az integrált tengerpolitikát olyan kulcseszközként kell bevezetni, amelynek révén előre lehet jutni azokban a tengerpolitikai ügyekben, amelyek nagymértékben érintenek más ágazati politikákat, és főként a közös halászati politikát, szem előtt tartva a part menti régiók fenntartható fejlődését és különös tekintettel a halászat fenntartható jövőjére, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra;

47. úgy véli, hogy a területi kohézió elvének megfelelően a part menti közösségek túlélése függ a diverzifikációtól és egy fenntartható, széles körű lehetőségeket biztosító gazdasági szerkezet kialakításától. Ezeknek köszönhetően a következő generációk tehetséges tagjai helyben telepsznek le, és nem kényszerülnek arra, hogy nagyvárosokba költözzenek a jobb életminőség reményében;

48. azt ajánlja, hogy az integrált tengerpolitikán belül a halászati ágazat részt vehessen olyan egyéb tevékenységek kidolgozásában és továbbfejlesztésében, amelyek kiegészíthetik a halászatot (például a következőkben: a horgászturizmus – mint a sporthorgászat, a ceffélék megfigyelése, a szennyezés elleni küzdelem, a mentőszolgálat, a tengerfenék szennyeződés-mentesítése);

49. azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy a tagállamokkal és a régiókkal együttműködve dolgozzon ki földrajzi információk

rendszereket (GIS), amelyek lehetővé tennék a partvidék felhasználásának megtervezését;

50. úgy véli többek között, hogy a helyi önkormányzatok és illetékes szereplők által létrehozott helyi part menti partnerségek döntő jelentőségűek lehetnek annak biztosításában, hogy a part menti területek integrált irányítása hatékonyan működjön, és alulról építkező módon valósuljon meg;

51. kéri továbbá, hogy ösztönözze az egész európai térségben érvényes, multifunkcionális halászhajó-kapitányi képzések kifejlesztését, amelyek révén a halászati tevékenység sokrétűvé tehető, és amelyek összhangban állnak egyéb, a szakterületen hozott intézkedésekkel;

Tudásalapú politika

52. üdvözli az azt célzó kezdeményezéseket, hogy javuljon a kommunikáció a kutatók, a politikák kialakításáért felelős személyek és az érdekelt felek (különösen a halászati és akvakultúra-ágazati tanácsadó bizottság (HATB) és a regionális tanácsadó testületek) között;

53. hangsúlyozza, hogy a döntéshozatali eljárásoknak szilárd és megbízható adatokon és ismereteken kell alapulniuk. Ezért támogatja az Európai Bizottság által e tekintetben vállalt kezdeményezéseket;

54. ajánlja egy tudásalapú, halászatra vonatkozó klaszter kialakítását, amely révén dinamikus, átlátható és nyilvános struktúrát lehetne létrehozni, és amely idővel az európai uniós halászzal kapcsolatos tájékoztatás portáljaként is szolgálna;

Strukturális politika és közfinanszírozás

55. egyetért azzal, hogy a strukturális politika nemkívánatos mellékhatásokkal járt a halászati ágazatra nézve, és egyes esetekben csak súlyosbította a strukturális problémákat ahelyett, hogy megoldotta volna őket. Azt a véleményt is osztja, hogy a reformnak foglalkoznia kell az ágazat strukturális hiányosságainak megoldásával, de ezt olyan biztosítékok bevezetésével kell megtennie, amelyek révén elkerülhetők a nemkívánatos vagy a KHP hatásaival ellenkező hatások;

56. azt ajánlja, hogy szabályozzák a közfinanszírozáshoz történő hozzájutást ahhoz hasonlóan, ahogyan ez a KAP esetében történt, a feltételeesség elvének bevezetésével. A pénzügyi támogatás elnyeréséhez teljesülniük kellene a feltételül szabott céloknak, ugyanakkor szabályozni kellene a büntető intézkedéseket és a visszafizetéseket;

57. szelektívebb és a környezetet jobban kímélő halászati technikák bevezetését ajánlja. Az e problémák leküzdésére tett erőfeszítések során azonban figyelembe kell venni a regionális sajátosságokat;

Külső dimenzió

58. úgy látja, hogy a közös halászati politika külső dimenziójának keretében a fő célkitűzés gazdasági kapcsolatok létrehozása és a harmadik országokkal való együttműködés kell, hogy legyen, teljesen diszkriminációmentes módon, minden fél számára, és a fenntartható és felelősségteljes halászat szempontját figyelembe véve;

59. nem osztja az Európai Bizottság azon nézetét, hogy az európai uniós flotta nemzetközi jelenlétének fenntartása már kevésbé fontos, mint korábban volt;

60. üdvözli, hogy az Európai Bizottság áttér a „fizess, halássz, távozz” elvről a halászati partnerségi megállapodások elvére, amely átfogóbb megközelítésen alapul, elősegíti az együttműködést, és javítja a globális halászatpolitikai cselekvést, illetve az EU-n kívüli európai beruházások jogbiztonságát. Fenn kell tartani az Unión kívüli országokkal kötött halászati megállapodásokat az ágazat adaptációját formáló eszközként, és e megállapodásoknak a fejlődés eszközeit jelentő akvakultúrára, beruházásokra és együttműködésre is vonatkozniuk kell;

61. megköszöni az arra irányuló javaslatot, hogy fel lehessen tárnai az együttműködés regionális formáinak bevezetési lehetőségeit egy olyan pillanatban, amikor a regionális integrációt a fejlődés egyik eszközeként ösztönzik;

62. hangsúlyozza a regionális halászati gazdálkodási szervezetek mint ágazatirányítási eszközök kiválóságát, és kéri az EU jelentősebb képviselőit és nagyobb döntési szerepét azokban, olyan meghatározott kritériumok alapján, mint az Unió népessége vagy országainak száma;

63. úgy gondolja, hogy szükség van nemzetközi egyezmények kötésére az EU-val szomszédos államok mellett más országokkal is a halászat irányítására és ellenőrzésére a Földközi-tengeren, a Balti-tengeren és más tengeri területeken is, aminek révén biztosítható lenne az erőforrások kiegyensúlyozott felhasználása ebben a biológiai szempontból igen sokszínű, ugyanakkor nyilvánvalóan sérülékeny ökoszisztémában;

64. támogatja olyan intézkedések meghatározását, amelyek egy integráltabb ellenőrzési rendszer bevezetését célozzák, amely egyesíti a létező felügyeleti és nyomonkövetési rendszereket, elsősorban a Földközi-tenger vidékén. Ennek kapcsán kéri az Európai Bizottságot, hogy indítsa el a régióra vonatkozó első kísérleti projektet, amelyet azután ki lehetne terjeszteni egész Európára;

65. a part menti tagállamok és Unión kívüli államok parti őrségei közötti együttműködés javítására hív fel;

FENNTARTHATÓ JÖVŐ KIALAKÍTÁSA AZ AKVAKULTÚRA SZÁMÁRA – KÖZLEMÉNY

Általános megjegyzések

66. kedvezően értékeli a „Fenntartható jövő kialakítása az akvakultúra számára” c. közleményt (COM(2009) 162 végleges), amely új lendület ad „Az európai akvakultúra fenntartható fejlődését szolgáló stratégiának” (COM(2002) 511 végleges), amely lehetővé teszi az e kihívásokkal történő szembenézést annak érdekében, hogy kibontakoztathatók legyenek az ágazatban rejlő jelentős fejlődési lehetőségek, különösen a termelés környezeti fenntarthatóságának és a termékek minőségének és biztonságának a vonatkozásában;

67. úgy gondolja, hogy a közösségi akvakultúra hozzájárul a halászati termékek közösségi piacának ellátásához, amelyen egyre nagyobb a hiány a halászat hozamának csökkenése és a kereslet növekedése miatt;

68. tudatában van az akvakultúra által néhány régióban betöltött számottevő társadalmi-gazdasági szerepnek, mivel az ágazat közel 65 000 állást teremt, forgalma pedig a 3 milliárd eurót is meghaladja;

69. egyetért azzal, hogy továbbra is támogatni kell az akvakultúrát, és köszönetet mond azokért a kezdeményezésekért, amelyeket az Európai Bizottság, a Tanács és a Parlament tett az ágazat növekedésének előmozdítására a KHP keretében;

70. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az európai akvakultúra továbbnövekedését többek között az alábbi tényezők korlátozzák: a fejlődéshez szükséges helyhez való hozzáférés nehézsége, az engedélyek megszerzésének problémái, a ma még kevésbé szervezett ágazat töredezettsége, továbbá a tőkéhez jutás számos korlátozása, valamint a szigorú közösségi szabályok, amelyek csökkentik az európai vállalkozások arra való képességét, hogy felvegyék a versenyt az ázsiai vagy dél-amerikai termelőkkel;

71. megköszöni az EU által a strukturális politikán keresztül az akvakultúra fenntartható fejlődésének elősegítésére tett pénzügyi erőfeszítéseket, és a halászati ágazatra szabott „feltételességi elv” meghatározását javasolja, specifikus, pl. környezeti, élelmiszer-biztonsági, állatjóléti stb. kritériumokkal. Ha ezek a feltételek nem teljesülnek, korlátoznák és/vagy megtiltanák a közpénzekből történő támogatást;

A kezdeményezésre vonatkozó megjegyzések

Az akvakultúra-ágazat jövőjének kialakítása

72. osztja azt a véleményt, mely szerint az EU-nak egy sor intézkedést kellene hoznia az ágazat versenyképes fejlődése érdekében, amelyek révén eleget lehetne tenni a hal iránti növekvő keresletnek, amelyet már nem lesz kielégíthető a vadon élő halállománnyal;

73. egyetért azzal, hogy az EU-nak kellene a „kék forradalmat” vezetnie mind a halkitermelés, mind pedig a technológia és az innováció terén, és hogy létesüljenek európai szinten tanúsító szervezetek, amelyek garantálják a kiváló minőségű akvakultúra-termelést az EU-ban; a haltenyésztés ökológiai szempontból kedvező módszereinek fejlesztésében, és csak azokon a helyeken kellene támogatnia az akvakultúrát, ahol az ökológiai szempontból fenntartható módon folytatható, hogy biztosított legyen a tengeri környezet megőrzése az eljövendő generációk számára;

74. üdvözlő az Európai Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy hozzanak létre megfelelő politikai és intézkedési keretet az akvakultúra fejlődése érdekében, amely elősegíti az akadályok leküzdését a nemzeti jogalkotásban – különösen az akvakultúrának szánt övezetnek a part menti területeken más tevékenységekkel azonos feltételek mellett történő kialakítása, valamint az engedélyek kiadása tekintetében –, és elsimítja az utat a stratégiai jelentőségű ágazat fejlődése előtt;

75. kéri az Európai Bizottságot, hogy a tagállamokkal együtt 2010-re dolgozzon ki úttervet, amely meghatározza az európai akvakultúra fejlődési korlátait, régióként tüntetve fel ezeket, továbbá az integrált tengerpolitika keretében technikai jelentések készítését szorgalmazza az akvakultúra számára alkalmas területekről és a szükséges kikötői infrastruktúráról;

76. kéri, hogy könnyítsék meg a termelők számára, hogy biztosítást kössenek, ami megerősítené, nem pedig gyengítené gyakran törékeny gazdasági helyzetüket;

Az akvakultúra-termékek versenyképességének elősegítése

77. úgy véli, hogy célszerű lenne létrehozni az európai akvakultúra-technológiai és innovációs platformot (EATIP), amely lehetővé teszi, hogy az európai akvakultúra megőrizze a világban betöltött vezető szerepét, és stratégiai irányvonalakkal szolgálja az ágazat részére a K+F-be irányuló beruházásokra vonatkozóan, támogatva a fenntartható halászat és akvakultúra módszereinek keresését;

78. azt kéri, hogy az EATIP a fenntartható halászat és akvakultúra módszereit feltáró kutatás és fejlesztés támogatásának fórumaként lépjen fel, valamint azt, hogy az akvakultúra, a halászat és az oceanográfia területén olyan egyedi, nemzeti platformokból álló hálózatot alakítson ki, amelyek alulról felfelé továbbítanák a K+F-fel kapcsolatos észrevételeket, a felső szintről pedig lefelé terjesztenék az innovációkat és az újabb technológiákat;

79. hangsúlyozza, hogy a tengeri területrendezés fontos szerepet tölt be akkor, amikor kijelölik az akvakultúrának szánt területeket és meghatározzák az idevonatkozó irányvonalakat. A megfelelő területrendezési terv segítségével jobban tervezhető az akvakultúra növekedése, könnyebben meghatározhatók termelési potenciáljai, elkerülhetők a konfliktusok a part, illetve a szárazföldi területek más használóival, és a környezeti, szociális, gazdasági és piaci fenntarthatóság szempontja szerint támogathatók a szinergiák az ilyen jellegű tevékenységektől jobban függő területeken és az azok környezetében végzett tevékenységek között;

80. támogatja, hogy Európán belül a minőségre és a címkén feltüntetendő információkra vonatkozó normákat dolgozzanak ki és terjesszenek el, illetve támogatja a nemzetközi együttműködést a címkézés és a tanúsítási rendszerek terén;

81. egyetért azzal, hogy ki kell szélesíteni az európai akvakultúra nemzetközi vetületét, és hogy meg kell teremteni a járványvédelmi tervek alapjait, melyekkel lehetővé válik, hogy az állattenyésztés szempontjából biztonságos termelési módokat alkalmazzanak;

82. olyan pénzügyi erőfeszítéseket kér, amelyek megfelelnek az uniós akvakultúra előtt álló kihívásoknak és az ágazat várakozásainak;

83. azt kéri, hogy elemezzék a tengerészeti-halászati és az akvakultúra-oktatás helyzetét, és hogy mérjék fel a középtávú igényeket. Ennek kapcsán azt kéri, hogy a szakemberek szabad mozgásáról szóló európai keret részeként készítsenek úttervet a tagállamok számára, hogy intenzívebbé váljon az ágazathoz kötődő képzés, és hogy az európaiak körében ismertebbé váljon az akvakultúra;

Az akvakultúra fenntartható növekedéséhez szükséges feltételek megteremtése

84. egyetért azzal az uniós kötelezettségvállalással, hogy biztosítani kell az akvakultúra és a környezetvédelem összeegyeztethetőségét, elősegítve a minőségi, egészséges és biztonságos élelmiszerek gyártását, és hogy ehhez a termelői övezetek védelmére szolgáló intézkedéseket kell hozni, melyek megfelelnek a tagállamokat vízi környezetük meghatározott időn belül történő javítására felszólító, 2000/60/EK vízügyi keretirányelvnek és az integrált tengerpolitikának, illetve olyan intézkedéseket, melyek lehetővé teszik az elszökött állatokkal kapcsolatos helyzet nyomon követését;

85. úgy véli, hogy az akvakultúrához kapcsolódó termelés fenntartható növekedése érdekében lépésekre van szükség az állategészségügy és az állatjólét területén, valamint rendelkezésre kell hogy álljanak az akvakultúra céljait szolgáló új állatgyógyászati készítmények és kiváló minőségű, környezetvédelmi szempontból is megfelelő haltápok;

86. azt kéri, hogy vizsgálják felül a tenyésztett víziállatokra vonatkozó állat-egészségügyi követelményekről szóló 2006/88/EK irányelv alkalmazásának helyzetét a tagállamokban, és hogy hozzanak létre földrajzi információs rendszert az akvakultúra-termeléshez kapcsolódóan világszerte megjelenő betegségekről;

87. azt kéri, hogy dolgozzanak ki jogszabályt egy akvakultúra-termelésre vonatkozó nyilvántartás bevezetéséről, amelynek révén az állami hatóságok megismerhetik az akvakultúra-termelés pontos helyzetét, az engedélyezett ivadéktelepítéseket és eredetüket, a telepítés sűrűségét és a kidolgozás alatt álló egészségügyi programokat;

88. úgy véli, hogy kérelmezési és engedélyezési jegyzőkönyveket és modelleket kell kidolgozni halivadék-betelepítésre, betegségbejelentésre, elszökött halakra vonatkozó és termelési műveletekről történő tájékoztatásra, környezetvédelmi ellenőrző tervek értékelésére, illetve a közúti vagy vízi halszállítmányok ellenőrzésére és állat-egészségügyi dokumentációjára – ahogy ezt más haszonállatok esetében is megtették;

89. örömmel fogadná, ha a halgazdaságok környezetvédelmi ellenőrzése jelentősebb pénzügyi támogatásban részesülne, ha az állatok egészségének javítását célzó programokat dolgoznának ki, az akvakultúra-termelést az állatjóléti szempontoknak megfelelően módosítanák, és kutatásokat végeznének az állatgyógyászati termékekkel és alternatív nyersanyagok haltáp előállítására céljából történő felhasználásával kapcsolatban;

90. támogatja a fogyasztói egészségvédelem biztosítására és a vízi eredetű élelmiszerek kedvező egészségügyi hatásának elismerésére irányuló törekvést;

Az ágazat megítélésének és irányításának javítása

91. támogatja azt a kezdeményezést, hogy megerősítsék az akvakultúra ágazatának irányítását mint eszközt a szektor megítélésének javítására, és hogy olyan egyenlő feltételeket teremtsenek az EU-ban, melyek hozzájárulnak az akvakultúra fenntartható fejlődéséhez. Ennek kapcsán olyan iránymutatás kidolgozását javasolja az Európai Bizottságnak, mellyel javítani lehet az akvakultúra és a halászat ágazati szintű irányításán;

92. célszerűnek tartja azt a javaslatot, hogy kiegyensúlyozottan alkalmazzák az uniós jogszabályokat, széles körben ismertté téve azok eszközeit és alkalmazását, illetve folytatva a bürokrácia egyszerűsítését célzó eljárásokat és azokat, melyek az adminisztratív terhek csökkentésére törekednek;

93. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy megbízható statisztikák, globális, harmonizált mutatók és a piaci árakra

vonatkozó információs közhálózat révén biztosítani kell az akvakultúra-szektor megfelelő ellenőrzését;

94. azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy az Európai Halászati Ellenőrző Ügynökségen belül hozzon létre egy akvakultúrával foglalkozó értékelő és ellenőrző részleget;

95. ismételten hangsúlyozza, hogy a szakmaiság és a szakképzés fontos szerepet játszik a megfelelő szintű irányítás elérésében;

96. felajánlja, hogy – az akvakultúrával kapcsolatos kérdések terjesztésének fórumaként és részt vállalva a közvélemény tájékoztatásában – az Európai Bizottság mellett segít hozzájárulni az akvakultúra jobb ágazati szintű irányításához.

Kelt Brüsszelben, 2009. december 4-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Luc VAN DEN BRANDE
